

WACHTMEISTER, CARL AXEL
SVERIGE. KOMMITTÉN ÖVER SPANMÅLSANSTALTERNA

**Kongl. Maj:t lærer redan i nåder hafwa
tillsänt [utrymme lämnat] des nådiga
kungörelse, dat. den 28 november sistledne,
angående regale bränwins bränningens
inskränkning under nu warande spanmåls
brist**

[Stockholm] : [Kongl. tryckeriet]
1786

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken. EOD erbjuder åtkomst till digitaliserade dokument enbart för personlig, icke-kommersiell användning. För annan användning vänligen kontakta biblioteket.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu>

Kongl. Maj:it läres redan i Nåder hafwa tillsänt
Des Nådiga Kungörelse, dat. den 28 November siffledne, angående Regale Brånwins Brånningens inkränkning under nu warande Spanmåls brist och dyrhet. De öma Ståt, hwarå detta Beslut blifwit grundadt, utkrässa hos Trogne Underåtare, den erkänsla, som wisar sig uti trohet, nit och lydnad. Kongl. Maj:it har, för at icke öka Sine Undersätares bekymmer, hwarken welat förebrå dem en wanwärdad hushållning och försummade erindringar om des förbättring, eller upgifwa de omkostnader, hwilka Kongl. Maj:it för Rikets räddning i inom 3:ne år upoffrat: Men Committerade, hwilke, med Kongl. Maj:its Nådiga förtroende, fått följa dessa ärender, och derunder icke utan rörelse erfarit Kongl. Maj:its widsträckt omsorger, hafwa, å andra sidan, med så mycken grämelse erfarit misshand af dessa wälgerningar, och ofta en helt stridig werkan mot deras affigter, at de nu icke kunna upskjuta, at meddela några anmärkningar, och förutsäga det underdåniga förslag de, til förekommande af en fortsarande otacksamhet, ämna at upgifwa.

1783 års almänna misshand blef icke märkwärdig af ohyckor, men så mycket mera igenom Kongl. Maj:its anstalter at dem afhjelpa, och kunde Swenske Män någonsin glömma dessa

desa wedermålen af sin Konungs hulda hjertelag, så skulle Ut-
länningars omdömen blifwa deras förebräelse. Skild ifrån
sit Rike och omgifwen af fremmande Hofs wördnads betyg-
ser, glömda Kongl. Maj:t ingen dag Fäderneslandet, föresåg
från detta affstånd des behofwer, öppnade, til Spanmålen
anskaffande, flere utvägar än Rikets öfrige behofwer då syn-
tes medgifwa, och blef på et sådant sätt likasom närwarande
i den hungrogas kosa.

Inga anstalter äro sedermera försummade, at för en
annan gång undwika samma olyckor, men 1784 års wårt war
ej almant lika ymnog, och det föregående årets trångmål
hindrade tillika deras werkställighet.

Utsigten af förledne är lofwade en lyckligare bergning,
men et så gladt hopp förswann å de flesta ställen, under en o-
lycklig bergning. Rapporten inkommo om tillståndet,
wida annorlunda än de berättelser, hwilka förut inlupit,
och beklageligen ej förr än sena årstiden gjorde swårigheter i
transporten och uti tillförseln ifrån Utrikes orter, så mycket
mera, sedan af en lika beklagelig orsak, antingen all tilgång
saknades, eller all utförsel blifwit förbuden på de flesta ställen,
hwarifrån Sverige wantigen hemtar bristen uti sina förräder.

I så bestaffade omständigheter, och då nöden wisade sig
med en hast, som tillika syntes förekomma alla botemedel,
har Kongl. Maj:t öppnat sina förråds hus och med inställning af
Brännerierne, heldre betagit Rikets Cassa en af des måst be-
tydande inkomster, heldre ökat Sina utgifter med flera tunnor
guld, til underhåll af Bränneriernes sossolösa betjening, än
at blottställa någon af Rikets Provincer uti fara at sakna
uppehälle.

Committerade äro fullkomligen öfvertygade, at
läter, hwarfen at på tilbörligt sätt förhålla Linets Inne-
wän-
icke under-
wän-

wänare sina stora plikter emot En Mild Öfwerhet, eller med
alftwarsam tillsyn förekomma, både at lättjan misbrukar
wälgerningarne i orklöshet samt tager af wanan en fordran
til ständig hielp, och at en nedrig egenmytta upbrämmer hwad
som kunnat skjålas undan den nödståltas hunger: Men Com-
mitterade, som altid fått röna

kraftiga biträde och nitfulla be-
mödande, tillåta sig dock, at erindra

om angelägenheten, at
instärpa detta uti folkets öfwertygelse, och at underrätta
dem, både om answaret och följderna af deras olydnad.

En lång erfarenhet af den senare, och angelägenheten
at sätta den huglösa uti omtänka om sitt eget bästa, föranlåta
nu Committerade, at Kongl. Maj:t i underdånighet tilstyrka,
det en annan gång, om Riket med Spanmåls brist skulle
hemfökas, (hwilket den Nådige Guden afwårje!) Kongl. Maj:t
då ej må sträcka sin hielp til andra än dem som wäl häfdat sina
hemman, i sitt åkerbruk nedlagt all slit, och sielfwe til sin olycka
ej bidragit; men åter derifrån utesluta alla dem, som i lättja
och orklöshet förlorat sin tid, eller med olofligt Brånwins
brännande sig förbrutit. Nöden må blifwa deras lärromästare,
och med sina plågor verka den rättelse, som nad och mildhet
icke förmått uträtta.

Committerade anse nödigt, at riktige förteckningar der-
öfwer böra uprättas, och som Presterskapets föreställningar
mycket verka, torde Kongl. Maj:t äfwen låta anmärka, uti
hwilka Församlingar förbrutelserne sig tildraga, på thet
Kongl. Maj:t, wid förefallande tilfällen, må se, hwilka inom
thetta stånd winläggga sig om medborgerliga pliktens uppföl-
lande, eller thet försumma.

Swad

Hwad Kongl. Majt Nådigt sig häröfwer behagar utlåta
lärer wål komma til
kunskap.

Committerade hafwa imedlertid welat meddela
hwad de i
underdånighet andraga, och torde
derom wederbörande underrätta.
Committerade befalla

Gud Allsmågtig. Stockholm d. 11 Jan. 1786.

CARL. A. WACHTMEISTER.

J. LILJENCANTZ. A. von AXELSON. E. SCHRÖDERHEIM.

J. J. Liunggren.

Circulære til Samtelige Herrar Landshöfdingarne, angående äfästlige före-
ställningars görande til inwånarne i deras Län, i afseende på Spanmåls bri-
sten m. m.

www.books2ebooks.eu